

EEN GEBOUW MET EEN VERHAAL

Nieuwbouw met hergebruik voor Christelijk Lyceum Veenendaal

Wat een prachtige transformatie voor het theoriehuis, het praktijkhuis en de aula, waar het architectenbureau NOAHH | Network Oriented Architecture met het ontwerp een uitdagende onderwijswereld wist te creëren. Voor het interieur hebben NOAHH en Ex Interiors integraal samengewerkt. Het onderwijs organiseert zich op een soepele en vanzelfsprekende manier vanuit het centrale hart, dat met zijn sheddak, gekleurde trappartij, tribune en hangende praktijklokalen een kleurrijk ensemble presenteert.

De kamer van rector-bestuurder Willem de Vos staat vol met verhalen die hij in de loop van de jaren heeft verzameld. Zo ligt er een oude hamer die bij de gerichte sloop in dit proces uit het beton is gehakt en nu als een relik in een houten kistje ligt: “Toen ik hier als rector solliciteerde vroeg de raad van toezicht wat mijn visie op onderwijs was. Die heb ik niet zozeer, was mijn antwoord. Ik vind het belangrijker om dingen in beweging te krijgen. Het woord *visie* zegt me niet zo veel, maar heb wel kijk op onderwijsprocessen. Onderwijs gebeurt voor een deel vanzelf; wat in de hoofden

van leerlingen omgaat is voor een deel te plannen, maar voor een belangrijk deel helemaal niet. Ik ben van oorsprong theoloog en verzamel al lang korte verhalen met een moraal. Verhalen verbinden ons met de geschiedenis en dragen bij aan wijsheid. Daarom hebben we het monumentale kunstwerk van Hedda Buijs dat vijftig jaar als reliëf in een muur van het Christelijk Lyceum Veenendaal zat een mooie plek gegeven in de nieuwe entree. Dat kunstwerk verbeeldt alle verhalen van generaties leerlingen die hier op school hebben gezeten en die verhalen gaan in het nieuwe gebouw weer door.”

Willem de Vos

Loes Thijssen

Leerlandschappen in het sociale hart van de school: elkaar ontmoeten en inspireren.

Foto Katja Effting

Een toekomstgerichte, duurzame school met respect voor het verleden.

Foto Katja Erffting

De campus van het Christelijk Lyceum Veenendaal bestaat uit vijf gebouwen. De drie oudste gebouwen - het theoriehuis, het praktijkhuis en de aula - waren technisch en functioneel verouderd en qua indeling, energieverbruik en binnenklimaat aan vervanging toe. Willem: “Toen duidelijk was dat we mochten bouwen heb ik de gemeente geadviseerd op een andere plek een compleet nieuwe school neer te zetten. We zitten hier midden in een voornamelijk 30’er jaren wijk in een gebouw dat ooit voor 800 leer-

lingen bestemd was en waar nu ruim 2.000 leerlingen voortgezet onderwijs volgen. Gelukkig worden de twee oude gymzalen gesloopt om elders onderdeel te vormen van een sporthal waarin ook fysio en fitness worden ondergebracht.”

RUIMTE VOOR EXPERIMENTEN

Willem verder: “In de uitvraag was hergebruik een voorwaarde. Mevrouw Meijer had eerder een inpassingsstudie voor het programma in de bestaande bouw gedaan, waaruit bleek dat hergebruik uit functioneel oogpunt zinvol kon zijn. Architectenbureau NOAHH | Network Oriented Architecture heeft vervolgens het gebouwontwerp gemaakt, nadat we negen maanden de tijd hebben genomen om met ouders, docenten en leerlingen na te denken over onze nieuwe leeromgeving. We vroegen ons af wat de sterke punten van onze school waren en wat we juist anders zouden doen. Het oude gebouw had lange doodlopende gangen met hier en daar een strafbankje en slechte akoestiek. Openheid vonden we belangrijk, waarbij we verwante vakken bij elkaar wilden houden en met elkaar verbinden. En hadden we eigenlijk nog lokalen nodig? In de kern zijn we een traditionele school met veel ruimte voor experimenteren, maar het lokaal is wel de plek waar je met elkaar de dag begint. Vervolgens wilden we ook ruimte buiten de lokalen waar leerlingen konden leren, overleggen en genieten. Leerlingen die voor een bepaald vak minder instructie nodig hebben, kunnen heel goed in overleg met hun coach bepalen hoe en waar ze leren. In het nieuwe gebouw hebben we ▶

De Science praktijkruimtes hebben een duidelijk eigen identiteit aan het centrale atrium.

Foto Katja Erffting

Foto Katja Efting

Daglicht vormt het karakter van het interieur middels de typische Veenendaalse sheddaken.

“Het is vooral ook een licht en overzichtelijk gebouw geworden, dat als een samenhangende leeromgeving werkt”

de centrale personeelsruimte en daarnaast de ruimten voor Kunst & Cultuur en Science en Nederlands, Maatschappijleer en Godsdienst ondergebracht. Iedereen gaat er gebruik van maken en dat betekent dat leerlingen soms flink moeten bewegen. Het is vooral ook een licht en overzichtelijk gebouw geworden, dat als een samenhangende leeromgeving werkt.”

PRACHTIGE STRUCTUUR

Loes Thijssen is de projectarchitect vanuit NOAHH: “De nieuwbouw wordt gevormd door een drie-laags volume met een atrium als sociaal hart en wordt geflankeerd door de twee gerenoveerde bestaande gebouwen. De bestaande delen en de nieuwbouw vormen samen een nieuw geheel; je herkent de bestaande structuren nog wel, maar ze vormen een decor voor de nieuwbouw. We zagen de kwaliteiten van het bestaande gebouw meteen. Het had een degelijke structuur met een goede constructie, en een mooi ritme in het gevelbeeld. Maar het was ook een gebouw dat gesloten was, met veel opstopping en weinig transparantie. Heel duidelijk was dat het een school met veel energie is, met overal beeldende presentaties van leerlingen. Die wilden we op een mooie manier een plek geven, zodat die verhalen beter zouden gaan leven.

Het interieur heeft NOAHH samen met EX Interiors ontworpen. Het atrium is ontworpen als DE plek waar leerlingen geïnspireerd worden en waar de verschillende leergebieden een duidelijk gezicht krijgen, zoals de praktijkruimten van Kunst & Cultuur en Science. In grote ‘etalages’ kunnen de leerlingen hun werk tentoonstellen. Het is in essentie een betonnen constructie waarin we sheddaken hebben gemaakt met een noord-zuid oriëntatie waardoor prachtig licht naar binnen valt. Het atrium leidt naar verschillende leer- en werkplekken, waarbij de trappen multifunctioneel inzetbaar zijn ten behoeve van voorstellingen, ouderavonden, bijeenkomsten, leerplekken of als verlengstuk van de aula. We

hebben veel houtkleurige tribunetrappen gezien en dat wilden we hier niet. Samen met EX Interiors hebben wij een karakteristiek petrol leerlandschap in het atrium ontworpen dat de verschillende verdiepingen vervaecht en het karakter van de nieuwbouw vormt. Juist door de kleur petrol gaat de doorlopende trappartij samenwerken met zijn omgeving en wordt het leerlandschap een sculptuur in de ruimte. De sheddaken bestaan uit geperforeerde staalplaten die bijdragen aan en zorgen voor een geweldige akoestiek. De latten aan het plafond zorgen voor een warme uitstraling en voorkomen dat het anders te industrieel wordt. De sheddaken zijn een referentie naar de Veenendaalse industrie, met sigarenfabrieken van Ritmeester, Panter en de wol- en kousenfabriek Hollandia, waar veel Veenendalers hebben gewerkt en die in de jaren 70 zijn verdwenen.”

WARME UITSTRALING

Loes verder: “Uiteindelijk bestaat zo’n 44 procent van het nieuwe gebouw uit de oude constructie en wordt het overige beton zoveel mogelijk vermalen tot granulaat dat weer is ingezet voor de nieuwbouw. Het nieuwe schoolgebouw wordt bijna energieneutraal (BENG) en FRIS. Ook wordt de school gasloos en liggen de daken vol met zonnepanelen. Naast een lage energiebehoefte en het eerder benoemde hergebruik, is er in het ontwerp ook extra aandacht uitgegaan naar het realiseren van een gezond binnenmilieu.” Het oude karakter van de school blijft voelbaar in het nieuwe drie-laagse gebouw. Met de zorgvuldige positionering ten opzichte van waardevol groen en historische bomen wordt de identiteit van de campus en de aansluiting op de buurt en de Kerkewijk versterkt. Loes: “Het gebouw was eerst hoger; we hebben door de lagere en bijna klassieke omlijsting het meer ingetogen gemaakt waardoor het beter aansluit bij het groene landschap. De gevels hebben een bruin bronzen beplating gekregen die de rigide structuur volgt. Het kleurgebruik is aangepast aan de omgeving, met het middendeel in een zandgele kleur tussen de twee witte beuken, die in de wandelgangen al de boekensteunen worden genoemd.” Een prachtige verwijzing naar de oorsprong en het doel van elke school: verhalen maken en deze blijven doorvertellen. ◀

▶ Voor meer informatie kijkt u op www.noaah.nl.

PROJECTINFORMATIE

Project

Nieuwbouw en transformatie Christelijk

Lyceum Veenendaal

Opdrachtgever

Gemeente Veenendaal

Architect

NOAHH | Network Oriented Architecture

Projectarchitect

Patrick Fransen, Loes Thijssen

Interieurarchitect

NOAHH i.s.m. EX Interiors

Risicodragend Projectmanager

HEVO

Aannemer

Burgland Bouw

Installaties

INNAX

Bouwfysica

ZRi

Constructeur

Pieters Bouwtechniek

BVO

6.575 m²

Stichtingskosten

€ 12 mio, exclusief de nog te bouwen sportzalen

Oplevering

12 november 2020